

Cyrtomium

rodzina paprotnikowatych (Aspidiaceae-Dryopteridaceae)

Cyrtomium występują w subtropikalnych i tropikalnych rejonach Azji i Afryki (Azja południowo-Wschodnia i strefa zwrotnikowa Afryki). Botanicy wyróżniają około 20 gatunków roślin tego rodzaju. Są to typowe paprocie naziemne. Ich nazwa łacińska pochodzi od greckiego słowa kyrtos (tukowato wygięty) i odnosi się do kształtu liści. Jednym z najbardziej znanych gatunków jest **Cyrtomium falcatum syn. Polystichum falcatum (paprotnik sierpowaty)**. Ma ona wzniesione liście, które osiągają czasem długość do 80 cm. Są one pojedynczo pierzaste, a listki są skórzaste, zimozielone, całobrzegie i lśniące. Na spodzie liści znajdują się zarodnie z zarodnikami i są one nieregularnie rozrzucone po blaszce liściowej. Wyjątkowo dekoracyjna jest znana u nas odmiana **Rochfordianum** o głęboko powcinanych listkach. Drugi gatunek to **Cyrtomium fortunei (paprotnik Fortune'a)** - pochodzący z Japonii, Korei i Chin. Jest on nieco niższy od poprzedniego gatunku (do 50 cm) i ma ciemnozielone, całobrzegie listki.

Paprotnik sierpowaty jest zachwalany jako idealna paproć do mieszkań. Ma wyjątkową trwałość i bardzo niewielkie wymagania, co do światła, temperatury i wilgotności powietrza. Jego liście są bardzo dekoracyjne i okazałe, a na co wskazuje wygląd liści, może stać w miejscu zacienionym. Latem paprociom tym odpowiada temperatura 20-25°C, zimą zaś 15-18°C (znoszą nawet spadki temperatur do 10°C).

Paprotnik Fortune'a może nawet zimować u nas w gruncie (zwłaszcza w Polsce południowo-zachodniej), bezpieczniej jednak jest go okryć jesienią liśćmi lub stroiszem. W okresie spoczynku, jako roślina odporna na chłody, preferuje zimne szklarnie, może również stać na nieogrzewanej werandzie lub oknie kwiatowym. Najodpowiedniejsza temperatura podczas zimowania to 10-12°C.

Oba paprotniki najlepiej się czują w półcieniu, a paprotnik sierpowaty toleruje także stanowiska cieniste. Latem musimy rośliny podlewać tak, aby podłoże było stale wilgotne, lecz w okresie spoczynku czyli jesienią i zimą oba gatunki potrzebują mniej wody. Wszystkie gatunki paprotników znoszą pobyt w suchych pomieszczeniach, choć bardzo chętnie przyjmują zraszanie miękką wodą. Paprotniki najlepiej rosną w podłożu lekkim, może to być podłoże przygotowane z ziemi liściowej, torfu i piasku (2:2:1) o odczynie kwaśnym (pH 5-5,5), można również dodać lekko rozłożonych liści bukowych. W okresie wzrostu dorosłe okazy należy nawozić raz w miesiącu. Rośliny te dokarmiamy niezbyt obficie - tylko wiosną oraz latem i najlepiej nawozami organicznymi (biohumusem lub np. suchym krowiećcem). Można też używać nawozów mineralnych, ale wówczas stosujemy połowę dawki zalecanej na opakowaniu. Jest to jedna z paproci tolerująca nabtyszczenie liści. Paprotniki przesadzamy wiosną - raz na 2-3 lata. Robimy to bardzo ostrożnie, aby nie uszkodzić korzeni. Rozmnażamy je przez podział kłączy lub wysiew zarodników w II-III. Aby rośliny wzeszły zarodniki należy wysiać do torfu i umieścić w mnożarce (do wzrostu wymagają podwyższonej temperatury).